

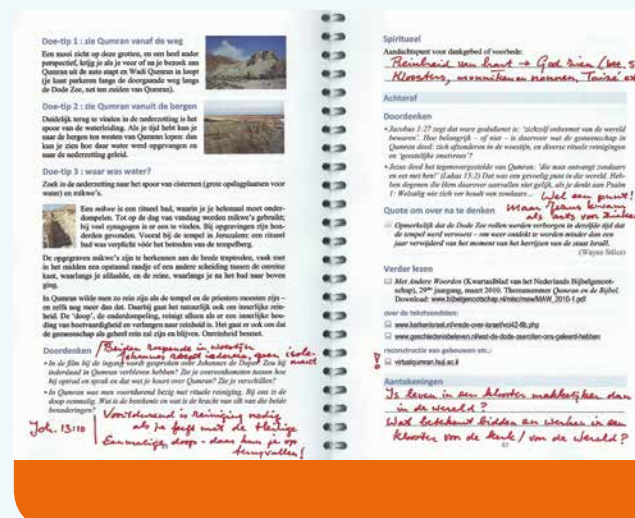
Reiswijzer voor protestantse pelgrims

Steeds meer kiezen mensen ervoor om niet met een georganiseerde reis naar Israël te gaan maar op eigen gelegenheid, of met heel kleine groepen. Dat geeft veel vrijheid, maar vergt ook meer eigen voorbereiding. Het boek *Ontdekkingen in Israël. Reiswijzer voor protestantse pelgrims* kan daarbij goede diensten bewijzen. Maar ook wie wel een groepsreis maakt – met een bus en een gids en alles voor je geregeld – kan profijt hebben van de *Reiswijzer* (zoals we deze uitgave hierna noemen).

Bij een reis naar het land van de Bijbel zijn de verwachtingen vaak hooggestemd. Ik hoor nooit dat het tegenviel. Eerder integendeel. Je ziet coulissen van de bijbelse geschiedenis. Je staat op bijbelse plaatsen. Je wordt geconfronteerd met het volk zijn van het Boek. Het land en de bevolking zijn fascinerend. Verleden en heden zijn indrukwekkend. Daarom: de reis zal hoe dan ook wat met jou doen. Dat kan echter nog meer worden als je

ook wat met die reis gaat doen: als je goed voorbereid gaat, ter plekke op een actieve en gerichte manier rondkijkt, en achteraf nog eens de balans opmaakt. De *Reiswijzer* wil je helpen een beetje wijzer op reis te gaan en door je reis ook wijzer te worden. Uit de inleiding: 'Het boekje zoekt naar een geloofsdimensie, maar is allerminst zweverig. Het zijn de concrete plaatsen, mensen en omstandigheden die ons uitdagen: wat betekenen die voor ons geloof en hoe reageren wij erop?' De *Reiswijzer* is een werkboek. Dat is duidelijk door de ruimte die er her en der is voor aantekeningen. Als je die ruimte gebruikt zal het een persoonlijk document worden, waarmee je ook naderhand weer kunt ophalen wat je op bepaalde momenten gedaan of gedacht of gebeden hebt.

Voor- en achteraf
Er is veel te winnen met een goede voorbereiding in de weken of maanden voordat je vertrekt. Het eerste deel van

de *Reiswijzer* geeft daarvoor handreikingen, in zes hoofdstukjes: 1) Ik een pelgrim? 2) Zien en aanraken; 3) Israël in kaart; 4) Het beloofde land; 5) Mensen en groepen; 6) Heilige tijden. Het laatste deel laat je achteraf nog eens bewust en

gestructureerd terugkijken naar je voorbereiding en je reis.

Plaatsen

In het midden deel worden diverse plaatsen behandeld. Niet zoals in een gewone reisgids (die blijft nodig voor algemene toeristische informatie!). De *Reiswijzer* wil je aan het werk zetten, met tips, vragen en allerlei stof tot nadenken. Dat gebeurt telkens in drie delen – met ook voor elke plaats een *vooraf*, *ter plekke* en *achteraf*. Je kunt bv. de avond van te voren, of nog eerder, thuis al, informatie lezen of opzoeken met betrekking tot de plek, of een gedeelte uit de Bijbel rustig doorlezen. Voor op de plek zelf zijn er tips, bijvoorbeeld, bij *Christ Church*: 'Kijk naar de symbolen in de kerk. Welke zijn Joods, welke christelijk? Zijn er ook die zowel Joods als christelijk zijn?' Ten slotte wordt je aangemoedigd – meestal met een quote – nog eens te reflecteren op je bezoek.

Er zijn slechts negentien plaatsen besproken, maar wel van alles wat: bekend en onbekend, centraal en marginaal, christelijk en Joods, met oude of recente geschiedenis. De genoemde plaatsen zijn niet bedoeld als programma. Je zult ze niet alle kunnen of willen bezoeken. Je zou wellicht ook niet voor alle plaatsen die je gaat bezoeken zoveel 'huiswerk' willen hebben. Het gaat eerder om voorbeelden van hoe je zelf ook op andere plaatsen aan de slag kunt gaan.

Te midden van de plaatsen staan twee wat andersoortige hoofdstukjes: over de synagoge en over Joodse gebeden. Ze sluiten aan bij het hoofdstuk over de *Kotel* ('Klaagmuur'). Daar kun je immers zien hoe Joden bidden en iets meemaken van 'synagoge-diensten' (door groepen van minimaal tien mannen). Je mag dat daar zomaar van nabij meemaken – maar je blijft er wel een buitenstaander. Wil je meer betrokken en meer inhoudelijk een dienst meemaken, ga dan een synagoge

binnen. Met de informatie en tips die gegeven zijn zul je nog niet alles kunnen volgen, maar het zal vast een bijzondere ontmoeting worden!

Website

Bij het boek hoort een website: israelreiswijzer.nl. Daarop wordt gebruik gemaakt van de voordelen die een website biedt:

- Op de website staan meer foto's dan in het boek. De meeste daarvan kun je groot op je scherm krijgen.
- De verwijzingen op de webpagina's kun je aanklikken. Er zijn ook extra pagina's met verwijzingen naar boeken en websites.
- *Google Maps* is gebruikt voor een overzicht van de besproken plaatsen – met de mogelijkheid om in- of uit te zoomen en een routebeschrijving te krijgen.
- Een aparte pagina geeft een kalendermaand (om te beginnen de huidige maand, maar je kunt elke maand opzoeken) met Joodse en christelijke data. Je kunt daar ook de wekelijkse lezingen in de synagoge vinden. <

>> [Kees Jan Rodenburg](#) en [Aart Brons](#), *Ontdekkingen in Israël. Reiswijzer voor protestantse pelgrims*, ISBN 978-90-827514-0-6, 127 blz. Te bestellen via het CIS, cis@che.nl, à € 9,50

Bij elk hoofdstuk in het boek staat een QR-code die je direct brengt bij de bijbehorende webpagina. Er

is dus per hoofdstuk een pagina met foto's en verwijzingen, maar eerst ook een heel korte samenvatting en vervolgens een onderdeel uit het boek dat op de webpagina overgenomen is, als voorproefje en smaakmaker.

Reiswijzer voor protestantse pelgrims

Deel 1: Vooraf Deel 2: in Israël Deel 3: Achteraf

1. Ik een pelgrim? 2. Zien en aanraken 3. Israël in kaart brengen

4. Het Beloofde Land 5. Mensen, groepen 6. Heilige tijden

Het woorden Het reïdies Het zuiden

Negev Qunran Bethlehem

Nazareth Village Kapernaüm Berg der Zaligprekigen

Doornias Sierit Gethsemane Peruz in Galilea

Graftek. Emmaüs De Westelijke Muur

In de synagoge Joodse gebeden Graf van Chani

Graf van Rachel Nili Samwil Scroll of Fire

Bar'am Checkpoint Christ Church

127 blz. Te bestellen via het CIS, cis@che.nl, à € 9,50